

'Türkiye uçak gemisi bile yapabilir'

Savunma Sanayii Müsteşarı Murad Bayar, Türkiye'nin milli savunma sanayiinde çok ilerleme kaydettiğinin altını çizerek, Gelişen denizcilik sektörü ile elde edinilen kazanımlar sonucu, ihtiyaç olması halinde, kendi uçak gemisini yerli imkan ve kabiliyetleri ile yapabilecek güçte olduğunu söyledi.

Murad Bayar, Türk Savunma Sanayiinin kabiliyetlerine ve projelerine ilişkin sorularını yanıtladı. Bayar, Türkiye'nin bölgesel bir güç olabilme yolunda Uçak Gemisi yapabilme kapasitesine ilişkin soru üzerine, Savunma Sanayii Müsteşarlığı tarafından hazırlanan "2009-2016 Savunma Sanayii Sektörel Strateji Dokümanı" ile daha önce başlatılan askeri gemi sektörü atılımlarının en üst noktalara ulaştığını vurguladı.

"Tamamı yerli tersanelerde üretilen, dünya standartlarında birçok gemi projesi tamamlanmıştır veya tamamlanmaktadır" diye konuşan Bayar, Türkiye'nin uçak gemisi kapasitesi konusunda şunları söyledi: "2016 yılı yerli katkı hedefleri doğrultusunda askeri gemilerde, sistemlerden alt sistemlere inildikçe artan yerlilik oranı hem sektörü geliştirmiş, hem de yerli kaynakların yurt içinde kalmasına imkan ve olanak sağlamıştır.

Gelişen sektör ile tasarım kabiliyetleri, ileri mühendislik ve teknoloji birleşerek geçmişte imkansız gibi görülen birçok proje hayata geçirilmiştir.

UÇAK GEMİSİ YAPABİLME KAPASİTESİNE SAHİBİZ

Sonuç itibarıyla, gelişen denizcilik sektörü ile elde edinilen kazanımlar sonucu ihtiyaç olması halinde Türkiye kendi uçak gemisini 'Yerli İmkan ve Kabiliyetleri' ile yapabilecek güçtedir.

Burada önemli olan Türkiye'nin bölgesel bir güç olabilme yolunda Uçak Gemisi yapabilme kapasitesi var mıdır? değil 'Türkiye'nin bölgesel güç olması için uçak gemisine ihtiyacı var mıdır?' sorusuna cevap aramak daha doğru olabilir.

Maliyeti çok yüksek olan, yalnızca bir karakol görevi için bile denize açılması 100 milyon dolar bulan bu dev gemiye sahip olmak için aynı zamanda gemi ile birlikte sefere çıkacak en az 2 tane yeni destroyer, 1 adet denizaltı, 1 ASW, 1 ASuW, 1 konvansiyonel destek helikopteri, en az 4 tane füze botu, gemiye iniş-kalkış yapabilecek ekipmana sahip en az 40 kadar savaş uçağı, ayrıca yakıt tankeri ve yakıt değişim tesisi (eğer nükleer değilse), askeri tersanede özel bakım havuzuna ihtiyaç duyulmaktadır.

Bunlarla birlikte gemilerin büyüklüğüne göre 1000 ila 5000 kişi arasında personel bulundurulması gerekliliği de göz önünde bulundurulmalıdır."

MODERNİZASYON PROJELERİNİN YÜZDE 90'I YERLİ KAYNAKLI

Son dönemde Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçları çerçevesinde toplam bedeli 20 Milyar Doları bulan modernizasyon projesi yürürlüğe konulmuş olup, bu projelerin yüzde 90'ının Türk Savunma Sanayiinin katılımıyla hayata geçirilmekte olduğunu belirten Bayar şunları söyledi: "Yurtdışından hazır alıma gittiğimiz projelerin oranı

maliyet bazında yüzde 10'un altına düşmüş bulunmaktadır. Bunlarda dahi, sözleşmelere konulan offset ve sanayi katılımı yükümlülükleri ile sanayimize önemli oranda iş imkanı yaratılmaktadır.

Geldiğimiz nokta itibarı ile, TSK ihtiyaçlarının yerli sanayimiz eliyle karşılanma oranı 2 katına çıkarak yüzde 52,1'e, cirosu 2,7 Milyar Dolara, ihracatı 853 Milyon Dolara, yıllık Ar-Ge harcamaları ise 600 Milyon Dolar seviyelerine ulaşmıştır.

Dünyada ilk 100 büyük savunma sanayii şirketi arasında artık bir Türk şirketi de bulunmaktadır.

Halihazırda Müsteşarlığımızca yürütülmekte olan 250'nin üzerinde projenin büyük kısmı 2000'li yıllarda sözleşmeye bağlanmış olup, son birkaç yıl içinde tamamlanma aşamasına gelen veya teslimatı gerçekleştirilen projelerin sayısı hayli fazladır.

Bu çerçevedeki projeler şöyle sıralanıyor: Radar Elektronik Destek ve Elektronik Taarruz (RADAR ED/ET) Sistemleri Tedarik Projesi, Müşterek Elektronik Harp Simülasyon Sistemi (MEHSİM) Projesi, Tank Taşıyıcı Araç ve Römorku (TTAR) Projesi, KBRN Mobil Arazi Laboratuvarı Projesi, Taktik Tekerlekli Araçları (TTA) 2½ Ton Projesi, Taktik Tekerlekli Araçları (TTA) 5-10 Ton Projesi, Taktik Tekerlekli Araçları (TTA) MKKA Projesi, Uzun Ufuk Projesi, MİLGEM Projesi Prototip Gemi Klaslama Hizmeti ve Prototip Geminin Geçici Teslimi, Sualtı Taarruz Timleri Harekatı için İntikal Botları Projesi, Süratli Müdahale Devriye Botu Projesinin, 2011 yılı içerisinde tamamlanması öngörülmektedir.

Ayrıca; Genel Maksat Helikopteri Projesi, Muharip Uçak Geliştirme Projesi, Alçak İrtifa Hava Savunma Füze Sistemi, Orta İrtifa Hava Savunma Füze Sistemi, Mobil Sabit Radar Projeleri, Türk Tipi Hücumbot Projesi, Acil Müdahale ve Dalış Eğitim Botu Projesi, Yüzer Birlikler Sistem Cihaz Donanım Modifikasyonu ve Yenileştirme Projesi, 600 sınıfı Sahil Güvenlik Botları Projesi, Yüksek Frekans Elektronik Taarruz (HF/ET) Projesi, Seri Üretim Radar Elektronik Destek ve Elektronik Taarruz (RADAR ED/ET) Sistemleri Tedarik Projesi, Doğrudan Dizi Geniş Spektrumlu (DDGS) Elektromanyetik Sinyallerin Tespiti ve Karıştırılması Projesi, Hava Platformunda Uzaktan ED/ET Kabiliyeti Kazanımı (HAVA SOJ) Projesi, Radar ve Muhabere Aldatma ve Karıştırma Simülatörleri (RAKAS MUKAS) Tedarik Projesi, Yavuz Sınıfı Firkateyn Yarı Ömür Modernizasyonu Milli Elektronik Harp Suii Projesi, Araca Monte Multi-Spektral Sis Cihazı (AMMSSC) Projesi, Proje Yönetimi Bilgi Sistemi Projesi.

Bütün bu yeni projelerin 2011 yılı içerisinde hayata geçirilmesi yönünde adımlar atılacaktır.” ORTADOĞU ÜLKELERİNDEKİ KARIŞIKLIKLARIN ETKİSİ Müsteşar Bayar, Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerindeki karışıklıkların, Türk savunma sanayii ihracatına pazar açısından etkisi konusunda ise “Kuzey Afrika ve Ortadoğudaki son gelişmelerin, savunma ürünleri ihracatımıza etkisini tesbit etmek için henüz erken, biz ihracata yönelik çalışmalarımızı devam ettiriyoruz” yanıtını verdi.

İNSANSIZ HAVA ARAÇLARI PROJELERİ

Türkiye'nin, ANKA başta olmak üzere, İnsansız Hava Aracı (İHA) projelerinin uygulamasının da başarıyla sürdürüldüğünü belirten Bayar, İHA projeleri konusunda şöyle konuştu: “HERON (2. Paket TİHA(MALE) Doğrudan Alım) Projesinde teslimatlar tamamlanmış olup, garanti süreci devam etmektedir.

ANKA (Özgün TİHA (MALE) Geliştirme) Projesinde uçuş ve yer testleri devam etmektedir. Aerostar (Taktik Hazır Alım) Projesinde teslimatlar tamamlanmıştır. Karayel (Taktik Geliştirme –Katapult/Paraşüt) Projesinde Sözleşme imzalanmış olup ön tasarım hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Çaldıran (Taktik Geliştirme- Pist) Projesinde Sözleşme görüşmeleri devam etmektedir. Gözcü ve Malazgirt Projelerinde teslimatlar tamamlanmıştır.” GÖKTÜRK 2, GELECEK YIL FIRLATILACAK Uydu projelerine de değinen Bayar, uydu ve uzay projelerinin Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç duyacağı uydu görüntülerinin gerçek zamanlı olarak elde edilmesi ihtiyacının karşılanmasını sağlayacak bir Keşif Gözetleme Uydu Sistemi'nin, milli kritik teknolojilerin kazanılması ile yerli imkanların azami kullanımı ve uluslararası işbirliği çerçevesinde, tedarik edilmesi amacıyla Savunma Sanayii Müsteşarlığı ve İtalyan Telespazio S.p.A. firması arasında 16 Temmuz 2009 tarihinde Göktürk-1 Keşif Gözetleme Uydusu Projesi Sözleşmesi'nin imzalanarak yürürlüğe girdiğini hatırlattı ve “GÖKTÜRK Keşif ve Gözetleme Uydusu Projesi kapsamında bir adet keşif ve gözetleme uydusu ve ilgili yer terminalleri tedarik

edilecektir” dedi.

Murad Bayar, uydu projeleri kapsamında şunları söyledi: “Proje kapsamında halihazırda tasarım faaliyetleri devam etmekte olup, yaklaşık 30 adet TAI mühendisi firma tesislerinde tasarım faaliyetlerine katılım sağlamaktadır.

GÖKTÜRK Keşif ve Gözetleme Uydusu Projesi Sözleşmesi kapsamında TAI A.Ş. arazisinde bir Uydu Montaj Entegrasyon ve Test Merkezi kurulumu da gerçekleştirilecektir.

Söz konusu tesis Savunma Sanayii Müsteşarlığı mülkiyetinde olacak olup, tamamlandığında işletmesi TAI tarafından yürütülecektir.

5 ton ağırlığa kadar; keşif gözetleme, haberleşme, ihbar-ikaz ve araştırma uydularının montaj, entegrasyon ve testini sağlayacak Uydu Montaj Entegrasyon ve Test Merkezi ile 3 uydu için aynı anda montaj, entegrasyon ve test kabiliyeti kazanılacaktır.

Bu projeye uydu teknolojileri alanında geleceğe çok önemli bir yatırım yapılmakta olup, söz konusu tesisin işletmesinde görev alacak TAI personeli firma tesislerinde eğitim almaktadır.

2011 yılı içerisinde sözkonusu tesisin temel atma töreni yapılarak inşaat faaliyetleri başlatılacaktır.

Diğer taraftan, Milli Savunma Bakanlığı tarafından TAI ana yükleniciliğinde yürütülmekte olan Göktürk 2 Projesi kapsamında uydu kalifikasyon modelinin üretimi tamamlanmış olup, testlerine başlanmıştır. Söz konusu testlerin tamamlanmasını müteakip uçuş modelinin üretimine başlanacaktır. Göktürk 2 sözleşmesine göre uydunun 2012 yılının ikinci yarısında fırlatılması planlanmaktadır.” F-35 VE A400 M PROJELERİ Murad Bayar, “F-35 ve A400 M projeleri takvimine uygun yürüyor mu bu projelerden F-35 projesinde Türkiye'nin istekleri karşılanmaktamıdır?” şeklindeki soruya ise şu yanıtı verdi: “F-35 projesi geliştirme faaliyetlerinde yaşanan aksaklıklar nedeniyle, projenin geliştirme takvimi yaklaşık olarak 2 yıl uzatılmıştır. Üretim takviminde ise geliştirme fazındaki ilerlemeye paralel olarak çeşitli düzenlemelerin yapılması söz konusudur.

Proje kapsamında Türkiye'nin isteklerinin gerçekleştirilebilmesi için teknik ve politik düzeyde girişimler devam etmekte ve süreç yakından takip edilmektedir.

A400M Projesi kapsamında ise, katılımcı tüm ülkeler tarafından onaylanan son değişiklik ile sözleşme takviminde bir öteleme yapılmıştır.

Bu kapsamda Türkiye'ye Aralık 2009'da teslim edilmesi planlanan ilk uçağın teslimatı şu anda Eylül 2013 olarak planlanmıştır.”

ANKARA (A.A) - Mustafa Seven